

Vitaal verbonden

Startnotitie Mobiliteitsvisie Diemen 2024

Jan Willem Hut / Michel Versteeg – Team Ruimtelijk Beleid

31 oktober 2023



Inhoudsopgave

1. Introductie	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Aanleiding	3
1.3 Doelstellingen.....	3
1.4 Scope	4
1.5 Leeswijzer	4
2. Uitgangspunten.....	5
2.1 Introductie uitgangspunten.....	5
2.2 Maatschappelijke uitdagingen en ontwikkelingen	5
2.2.1 Diemen en directe omgeving groeit en vergrijst	5
2.2.2 Verkeersveiligheid	5
2.2.3 Klimaatverandering en veranderende mobiliteit	6
2.2.4 Toegang tot mobiliteit	6
2.3 Coalitieakkoord en relevante beleidskaders	7
2.3.1 Het coalitieakkoord 2022 – 2026 'Diemen met elkaar en voor elkaar'.....	7
2.3.2 Relevante beleidskaders	7
2.4 Thematische doelstellingen en ambities	10
3. Proces.....	11
3.1 Fasering	11
3.1.1 Startfase (Fase 1).....	12
3.1.2 Verdere verloop (Fase 2, 3 & 4)	12
3.2 Planning	13
3.3 Kernwaarden organisatie	13
3.4 Projectorganisatie	14
3.5 Financiën.....	14
4. Participatie	15
4.1 Introductie participatie	15
4.2 Impact mobiliteitsvisie	15
4.3 Samenwerking	16
4.4 Belanghebbenden.....	16
4.5 Doelstellingen.....	16
4.6 Participatiemiddelen.....	16
4.7 Communicatiemiddelen.....	17

1. Introductie

1.1 Inleiding

Gemeente Diemen stelt de aankomende periode een integrale mobiliteitsvisie (hierna: mobiliteitsvisie) op. Deze startnotitie geeft een eerste weergave van de inhoudelijke thema's op hoofdlijnen van deze mobiliteitsvisie en toont het verdere proces van het opstellen van de mobiliteitsvisie met een voorstel van participatie. Het doel van de startnotitie is om de lezer mee te nemen in wat de mobiliteitsvisie inhoudt en wat het plan van aanpak is voor het opstellen van de visie.

1.2 Aanleiding

In het coalitieakkoord 2022-2026 'Diemen met elkaar en voor elkaar' vermelden we dat we een integrale mobiliteitsvisie gaan opstellen. *"Het is namelijk belangrijk om beleid te formuleren over de wijze waarop verkeer en vervoer op hoofdlijnen wordt vormgegeven binnen de gemeente Diemen."*

We hebben op dit moment enkele beleidskaders die gedeeltelijk ingaan op de mobiliteit in onze gemeente. Voorbeelden hiervan zijn de Omgevingsvisie Diemen 2040, het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio Amsterdam en enkele andere beleidskaders die in het volgende hoofdstuk aangehaald worden. De Vervoerregio Amsterdam, waar Diemen onderdeel van is, heeft het Beleidskader Mobiliteit opgesteld. Dit document is ook van toepassing op Diemen en verdient daarom ook een nadere uitwerking voor Diemen.

Op dit moment hebben we geen mobiliteitsvisie, dus geen specifiek beleidskader dat ons sturing geeft bij wat we willen met mobiliteit in onze gemeente. Aangezien we geen beleidskader rond mobiliteit hebben, verrichten we veel maatwerk rond mobiliteit. Met een visie hierop weten we waar wij als gemeente naartoe willen met elkaar.

We ondervinden ook verschillende maatschappelijke uitdagingen en ontwikkelingen, waarin mobiliteit een (grote) rol speelt. We hebben namelijk te maken met een groeiende bevolking in Diemen en in de omgeving. Hiermee groeit ook het verkeer en vervoer in Diemen. Een groei van verkeer en vervoer heeft invloed op zowel de bereikbaarheid als de leefkwaliteit van Diemen. Ook zijn er verschillende maatschappelijke uitdagingen waar we als gemeente een bijdrage op willen leveren, zoals klimaatverandering, vergrijzing, verkeersveiligheid, de toegang tot mobiliteit en de gezondheid van onze inwoners. We willen hier in grote lijnen antwoord op geven in een mobiliteitsvisie.

Mobiliteit is het middel om mensen en plekken met elkaar te kunnen verbinden. Mobiliteit is ook een middel om vitaal te worden, te zijn én te blijven. Met de titel 'Vitaal verbonden' benadrukken we dat we met deze mobiliteitsvisie inzetten op de leefkwaliteit van onze gemeente, met name van onze kwetsbare verkeersdeelnemers.

1.3 Doelstellingen

Doelstellingen startnotitie

- Weergave van uitgangspunten en thematiek die we uitwerken in de mobiliteitsvisie
- Weergave van verdere proces, planning en participatie van de mobiliteitsvisie

Doelstellingen mobiliteitsvisie

- Een gemeentelijk beleidskader dat:
 - In grote lijnen aangeeft wat er speelt en wat we willen rond mobiliteit en hoe we daar willen komen;

- doelen en ambities rond mobiliteit vastlegt, mede door het uitdiepen van doelen en ambities vanuit de Omgevingsvisie Diemen 2040 en andere relevante beleidskaders;
- de gemeentelijke uitwerking vormt van het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio Amsterdam;
- bijdraagt aan de bredere doelen en maatschappelijke uitdagingen in Diemen waar mobiliteit een rol in speelt;
- vanuit verschillende domeinen en thema's (fysiek en sociaal) een integraal en samenhangend kader vormt;
- gedragen is in Diemen en het resultaat is van een gedegen participatieproces voor belanghebbenden;
- gemakkelijk leesbaar is en visueel aantrekkelijk vormgegeven is;
- met oog op de organisatorische visie en kernwaarden van de gemeente Diemen tot stand is gebracht.

1.4 Scope

De mobiliteitsvisie is een strategisch beleidskader dat in hoofdlijnen aangeeft wat er speelt, waar we heen willen rond mobiliteit en hoe we daar willen komen. De mobiliteitsvisie geeft een inspirerend en richtinggevend beeld van de mobiliteit in Diemen op de middellange termijn. Deze mobiliteitsvisie geeft een doorkijk naar 2040 en dient als leidraad voor besluitvorming op het gebied van mobiliteit op de (middel)lange termijn. Dit beleidskader heeft een looptijd van 5 à 10 jaar. Na 5 jaar evalueren we het beleid en actualiseren we waar nodig de mobiliteitsvisie.

De mobiliteitsvisie bevat geen uitvoeringsagenda met een lijst van concrete werkzaamheden en/of projecten. Bij het opstellen van de mobiliteitsvisie houden we wel rekening met eventuele vervolgstappen na vaststelling van de mobiliteitsvisie, zoals een mobiliteitsplan of uitvoeringsagenda. Deze documenten kunnen als vervolgstap worden opgesteld.

Mobiliteit reikt verder dan verkeer en vervoer. Het gaat over verplaatsing in het algemeen en over de effecten die verplaatsingen veroorzaken op de thema's die ons welzijn beïnvloeden. Denk bijvoorbeeld aan het effect dat verschillende verplaatsingen hebben op de verkeersveiligheid en de leefbaarheid in onze gemeente.

Een belangrijk middel om te sturen in mobiliteit zijn de modaliteiten ofwel de vervoerswijzen. (Denk bijvoorbeeld aan lopen, fietsen, het OV, de auto) Zij zijn om die reden een belangrijk middel om sturing te geven aan de verschillende doelen en ambities die wij als gemeente hebben. Vanzelfsprekend behandelen we de verschillende modaliteiten en hun structuren in de mobiliteitsvisie. In deze startnotitie staan de thema's beschreven die we in de mobiliteitsvisie verder gaan uitwerken.

1.5 Leeswijzer

We halen in hoofdstuk 2 de uitgangspunten aan die we gebruiken bij het opstellen van de mobiliteitsvisie. Dit zijn de beleidskaders waarmee we rekening houden, welke uitdagingen en ontwikkelingen we zien en welke thematische doelstellingen en ambities we reeds hebben rond mobiliteit. In hoofdstuk 3 beschrijven we het proces dat we willen doorlopen bij het opstellen van de mobiliteitsvisie. We doen dit met behulp van een fasering waarin we uitleggen wat we doen per fase. In hoofdstuk 4 behandelen we de participatie bij het opstellen van de mobiliteitsvisie. We halen hierbij de belanghebbenden aan en de participatiemiddelen.

2. Uitgangspunten

2.1 Introductie uitgangspunten

We hebben meerdere uitgangspunten bij het opstellen van de mobiliteitsvisie:

- De maatschappelijke uitdagingen en ontwikkelingen waar mobiliteit een (grote) rol in speelt en waar we met dit beleid aan willen bijdragen;
- het coalitieakkoord en betrokken beleidskaders;
- de aansprekende thematische doelstellingen en ambities die onder andere uit dit beleid voortkomen.

In de volgende paragrafen lichten we deze uitgangspunten kort toe en geven we aan wat de relatie is met de op te stellen mobiliteitsvisie.

2.2 Maatschappelijke uitdagingen en ontwikkelingen

Er zijn verschillende maatschappelijke uitdagingen en ontwikkelingen waar mobiliteit een (grote) rol in speelt en waar we met dit beleid op mobiliteit aan willen bijdragen. Deze uitdagingen en ontwikkelingen vormen een belangrijk uitgangspunt voor het opstellen van de mobiliteitsvisie.

Diemen is een goed bereikbare gemeente ontsloten door snelwegen, goede fietspaden en hoogwaardig openbaar vervoer. Diemen bevindt zich tevens in een snelgroeiende regio. Mobiliteit heeft in onze gemeente impact op de leefomgeving door het ruimtebeslag, de milieubelasting en andere overlast, zoals onveilig rijgedrag. Een belangrijke vraag is hoe we Diemen bereikbaar en leefbaar kunnen houden met het oog op een duurzame en gezonde samenleving waarin iedereen zich veilig en gemakkelijk van A naar B kan verplaatsen. Hierin zien wij verschillende uitdagingen en ontwikkelingen, rekening houdend met de ambities die wij als gemeente hebben:

2.2.1 Diemen en directe omgeving groeit en vergrijs

Het aantal inwoners van de gemeente Diemen en de directe omgeving neemt de komende jaren verder toe. Diemen had op 1 januari 2022 31.822 inwoners. De bevolkingsprognose voor Diemen is dat we groeien naar rond de 35.000 inwoners in 2030 en naar circa 38.000 in 2040¹. Dat is een groei van bijna 20%. Met de groei van de bevolking neemt ook de mobiliteit en daarbij de druk op het mobiliteitssysteem binnen de gemeente toe. De groei van IJburg en Amsterdam Zuidoost heeft ook gevolgen voor de mobiliteit in Diemen.

Een steeds groter aandeel van deze groeiende bevolking is 65-plusser. Op 1 januari 2023 kende Diemen 4.883 inwoners van 65+. Dat is zo'n 15.7% van het totaal aantal inwoners in Diemen. De verwachting is dat dit aantal in 2035 21,3% zal zijn. Deze ouderen blijven o.a. door de elektrische fiets steeds langer mobiel. Hier moeten we in het mobiliteitsbeleid rekening mee houden.



2.2.2 Verkeersveiligheid

De afgelopen jaren lijkt de verkeersveiligheid landelijk af te nemen. Het aantal ongevallen stijgt in Nederland weer en ook het aantal verkeersongevallen met letsel en verkeersdoden neemt toe. In Diemen zien we deze trend niet direct terug en lijkt het aantal ongevallen zich te stabiliseren. Vandaag de dag gebeuren er echter nog steeds verkeersongevallen die we willen voorkomen.

¹ [Bevolkingsprognose Noord-Holland 2019-2040](#)

Met name jongeren en ouderen zijn hierin kwetsbare risicogroepen. De toenemende vergrijzing en het gebruik van nieuwe mobiliteitsvormen waaronder de e-bikes en fatbikes maakt de verkeersveiligheid nog urgenter. Ook de verkeersveiligheid van kinderen, bijvoorbeeld in hun schoolomgevingen, verdient aandacht in deze visie. We maken een nadere analyse van de verkeersongevallen, nemen ambities en doelen op rond verkeersveiligheid en doen suggesties om de verkeersveiligheid te verbeteren. We nemen de mogelijkheden van lokale regelgeving en handhavend optreden hierin mee.



2.2.3 Klimaatverandering en veranderende mobiliteit

Mobiliteit speelt een belangrijke rol in klimaatverandering. De uitstoot van broeikasgassen, het energieverbruik en het ruimtegebruik van veel transportmiddelen werken klimaatverandering in de hand. We dienen minder of zelfs geen gebruik te maken van fossiele brandstoffen en kostbare energiebronnen om de impact van mobiliteit op het klimaat te beperken.

Duurzame mobiliteit komt steeds meer terug in het straatbeeld. Mobiliteit wordt steeds slimmer en ook zien we door ontwikkeling van nieuwe mobiliteitsvormen meer elektrische- en deelmobiliteit.

We zien een opkomst van deelvervoer zoals auto's, scooters en (bak)fietsen. Er vinden veel technologische vernieuwingen plaats die ons reisgedrag veranderen. Als gemeente willen we duurzame mobiliteit bevorderen en stimuleren we het gebruik van elektrisch en deelvervoer in de gemeente.

Het terugdringen van het autobezit en het stimuleren van lopen, fietsen en deelvervoer bevordert duurzaamheid en biedt kansen voor meer toegankelijk vervoer en ander ruimtegebruik. De toename van elektrische (deel)voertuigen als auto's en fietsen geven echter ook nieuwe uitdagingen.



2.2.4 Toegang tot mobiliteit

De toegang tot (publieke) mobiliteit is voor iedereen van alledaags belang. Publieke mobiliteit is een belangrijk middel om de bewegingsvrijheid en bestaanszekerheid van een persoon te waarborgen. Toegang tot mobiliteit betekent cruciale toegang tot andere locaties en de rest van de samenleving. Het betekent toegang tot werk en diensten die belangrijk zijn voor iemands bestaanszekerheid. Mobiliteit moet voor iedereen toegankelijk zijn ongeacht fysieke, mentale of economische beperkingen. We zien echter ontwikkelingen van verschraving van het OV en daarmee vervoersarmoede. Vervoersarmoede beperkt mensen in hun bewegingsvrijheid en daarmee hun deelname aan het maatschappelijk leven. Deze uitsluiting van deelname aan mobiliteit vindt plaats op verschillende manieren bij verschillende groepen mensen. In een inclusieve samenleving achten we het vanzelfsprekend dat iedereen de mogelijkheid heeft zich prettig te kunnen verplaatsen binnen Diemen en daarbuiten.

Bij het opstellen van de mobiliteitsvisie dienen we rekening te houden met de verschraving van het OV en de verschillende beperkingen die een belemmering vormen bij deelname aan mobiliteit.



2.3 Coalitieakkoord en relevante beleidskaders

Het coalitieakkoord is een belangrijke inputbron voor het opstellen van de mobiliteitsvisie van Diemen. Daarnaast zijn er enkele beleidskaders die een basis vormen voor het beleid in de mobiliteitsvisie van Diemen.

2.3.1 Het coalitieakkoord 2022 – 2026 'Diemen met elkaar en voor elkaar'

Het coalitieakkoord is een belangrijke bron voor het beleid in de mobiliteitsvisie. Uit het coalitieakkoord komt voort dat het belangrijk is om beleid te formuleren over de wijze waarop verkeer en vervoer op hoofdlijnen wordt vormgegeven. In het coalitieakkoord komen ook meerdere thema's en ambities naar voren met betrekking tot de inrichting van de openbare ruimte en mobiliteit, zoals een groene en klimaatadaptieve inrichting, schone lucht, verkeersveiligheid, aandacht voor kwetsbare groepen in het verkeer en behoud van het OV-aanbod.



De ambities uit het Coalitieakkoord 2022-2026 vormen samen met de thema's en ambities uit het Beleidskader Mobiliteit van de VRA en de Omgevingsvisie 2040 Diemen een belangrijk raamwerk voor het opstellen van de mobiliteitsvisie. De integrale mobiliteitsvisie zet in op synergie tussen deze onderwerpen.

2.3.2 Relevante beleidskaders

We gebruiken meerdere relevante beleidskaders bij het opstellen van de mobiliteitsvisie. De twee belangrijkste beleidskaders zijn het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio Amsterdam (hierna VRA) en de Omgevingsvisie 2040 Diemen. De beleidskaders zijn op verschillende schaalniveaus van kracht. Ze zijn op basis van schaalniveau (landelijk, regionaal en gemeentelijk) als volgt geordend:

Landelijk

Het Schone Lucht Akkoord (SLA)

Het Schone Lucht Akkoord (SLA) heeft als doel om gezamenlijk de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren. Gemeente Diemen neemt als deelnemende partij maatregelen om de luchtverontreiniging van binnenlandse bronnen te beperken. Mobiliteit speelt een grote rol hierin. Een vaste maatregel vanuit SLA is het opnemen van gezondheidsdoelen voor schone lucht in nieuwe verkeers- en vervoersplannen. We nemen de gezondheidsdoelen vanuit SLA mee bij het opstellen van de mobiliteitsvisie.



Regionaal

Beleidskader Mobiliteit Vervoerregio Amsterdam

Gemeente Diemen is onderdeel van de Vervoerregio Amsterdam. Dit is een bestuurlijk samenwerkingsverband van 14 gemeenten in de regio Amsterdam. De Vervoerregio draagt bij aan het realiseren en verbeteren van de infrastructuur voor de auto, het openbaar vervoer, de fiets en voetgangers in deze regio. De Vervoerregio stelt in 2023 het Beleidskader Mobiliteit 2023 'Verbonden in verscheidenheid' vast. Het gezamenlijk doel hierin is een duurzaam bereikbare regio te creëren voor de mensen die hier wonen, werken en recreëren.



Het beleidskader hanteert vijf thema's die belangrijk zijn om brede welvaart te bewerkstelligen:

1. **Bereikbaarheid:** Binnen redelijke tijd, tegen redelijke kosten en op een prettige manier op bestemming komen.
2. **Duurzaamheid:** Een neutrale ecologische impact in 2050.
3. **Inclusiviteit:** Alle mensen kunnen het mobiliteitssysteem gebruiken om te komen waar ze willen.
4. **Verkeersveiligheid:** De ambitie om in 2050 nul verkeersdoden en ernstige verkeersslachtoffers te hebben.
5. **Gezondheid:** Mobiliteit draagt bij aan de gezondheid.

Het beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio is een strategisch en richtinggevend kader voor onze gemeentelijke mobiliteitsvisie. De mobiliteitsvisie van Diemen wordt een gemeentelijke uitwerking van dit regionale beleidskader. Het beleidskader Mobiliteit wordt op 31 oktober 2023 ter vaststelling aangeboden aan de Regioraad.

Gemeentelijk

Omgevingsvisie 2040 Diemen

De Omgevingsvisie 2040 Diemen is een richtinggevend document voor het opstellen van de mobiliteitsvisie. De omgevingsvisie geeft voor de lange termijn sturing aan hoe wij willen omgaan met de ruimte in Diemen. Mobiliteit is natuurlijk een onlosmakelijk onderdeel van de ruimte. De mobiliteitsvisie van Diemen geeft uitwerking aan mobiliteit binnen de kaders van onze omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie Diemen

2040 komt naar voren dat we inzetten op een gezonde, verkeersveilige en duurzame leefomgeving voor iedereen. We stimuleren hierin verantwoorde manieren van vervoer zoals wandelen, fietsen en het openbaar vervoer. Hieruit komt voort dat de auto steeds meer te gast is in grote delen van Diemen en dat we binnen de bebouwde kom de snelheid zoveel mogelijk verlagen naar 30 kilometer per uur.



Beleidsplan Sociaal Diemen 2020-2023 'Samen Diemen'

Dit beleidsplan is het eerste geïntegreerde meerjarenbeleidsplan voor het sociaal domein en wordt verlengd voor een langere termijn. Hierin staan ambities op het gebied van een kansrijke start voor de jeugd, gezondheid, sociale, maatschappelijke en economische participatie en een veilige leefomgeving voor iedereen.

Voortkomend uit het beleidsplan is het (voor een gezonde toekomst) belangrijk om in een gezonde omgeving te wonen, werken, leren en leven. Met deze mobiliteitsvisie verbeteren we de afstemming tussen het ruimtelijke en sociale beleid. In deze mobiliteitsvisie nemen we namelijk thema's met ambities rond mobiliteit op uit dit sociaal beleidsplan. We stellen hiermee beleid op dat bijdraagt aan de ambities uit het sociaal domein, zoals de bevordering van een gezonde leefomgeving.



Duurzaamheidsagenda 2020-2025 'Duurzaam Diemen'

De duurzaamheidsagenda beschrijft de aanpak waarmee gemeente Diemen tot en met 2025 inzet op de transitie naar een gezonde leefomgeving en een duurzamere samenleving.

Gemeente Diemen heeft een belangrijke voorbeeldfunctie bij de transitie naar een duurzame samenleving en een gezonde leefomgeving. We zetten in op het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie en de integratie van duurzaamheid in het beleid. Duurzaamheid overstijgt disciplines en is veelomvattend, waaronder ook mobiliteit. In de pijler Gezonde leefomgeving spreken we over 'Schone mobiliteit'. De aanpak voor schone mobiliteit richt zich op laadpalen van e-mobiliteit, deelmobiliteit, duurzame bevoorrading, duurzaam OV, een actualisatie van parkeerbeleid, verbetering van fiets- en wandelroutes, toegankelijkere fietsparkeervoorzieningen en Smart Mobility. We nemen de duurzaamheidsagenda en de bijbehorende aanpak mee bij het opstellen van de mobiliteitsvisie.



Parkeerbeleidsplan 2021

Het parkeerbeleidsplan 2021 is het huidige parkeerbeleid voor de gemeente Diemen dat geldt voor de komende jaren, tot en met 2025. De ambitie is dat het parkeerbeleid bijdraagt aan de leefbaarheid in en de bereikbaarheid van Diemen. Het zorgt voor een optimale ondersteuning aan alle activiteiten die in Diemen plaatsvinden. Verder dient het parkeerbeleid bij te dragen aan de kwaliteit en het gebruik van de openbare ruimte. Dit dient te gebeuren tegen een kostendekkende exploitatie. Het parkeerbeleidsplan 2021 nemen we mee bij het opstellen van de mobiliteitsvisie. Ook maken we bij het opstellen van de mobiliteitsvisie suggesties voor het parkeerbeleid.

2.4 Thematische doelstellingen en ambities

De thematiek van de mobiliteitsvisie baseren we op het huidige coalitieakkoord, de verschillende relevante beleidskaders, maatschappelijke uitdagingen en ontwikkelingen rond mobiliteit, interne participatie, verkennende sessies met adviesraden en thematisch onderzoek. Deze thematiek bevat al enkele doelstellingen en ambities. Deze thematische doelstellingen en ambities vragen om beleidskeuzes waar we met het opstellen van deze mobiliteitsvisie sturing aan geven. Ze worden nader bekeken waarna we vervolgens beleidskeuzes op hoofdlijnen formuleren. We werken deze beleidskeuzes bij het opstellen van de mobiliteitsvisie uit met onderzoek en participatie. Het proces hiervan wordt beschreven in het volgende hoofdstuk. We zien de volgende thema's met doelstellingen en ambities:

Bereikbaarheid: We willen de goede bereikbaarheid van verantwoord verkeer en vervoer Diemen op peil houden. We willen inzetten op verbeterde (wandel- en fiets) verbindingen tussen de wijken, de parkeerdruk verminderen, behoud van het OV-aanbod en de OV-knooppunten en het inzetten op multimodaliteit en het creëren van mobiliteitshubs.

Duurzaamheid: We hebben verschillende doelen om Diemen te verduurzamen, ook rond mobiliteit. We willen een dekkende laadinfrastructuur voor elektrische of fossielvrije voertuigen. We stimuleren schone(re) en innovatieve(re) vormen van (deel)mobiliteit.

Groen: We willen Diemen vergroenen met o.a. koele en groene langzaam verkeerroutes. Parkeerplaatsen willen we verminderen ten gunste van groen en kwalitatieve verblijf- en speelruimte.

Klimaatadaptatie: We richten zoveel mogelijk klimaatadaptief in en sturen met mobiliteitsbeleid op een Diemen dat in 2050 klimaatadaptief is.

Gezondheid: We stimuleren actieve beweging en gezonde manieren van vervoer. We willen een gezonde leefomgeving en gezondheidsrisico's zoals luchtvervuiling en geluidsoverlast willen we zoveel mogelijk tegengaan.

Verkeersveiligheid: We willen 0 verkeersdoden en verkeersslachtoffers en een veilige leefomgeving voor alle mensen. We willen veilige en autoluwe schoolomgevingen creëren en inzetten op verkeerseducatie en -evenementen.

Inclusiviteit: Iedereen moet kunnen meedoen aan mobiliteit. We willen een inclusieve inrichting voor alle verkeersdeelnemers, ook voor mensen met beperkingen. We zetten in op toegankelijk en betaalbaar vervoer voor iedereen en we zetten in op duidelijke communicatie en informatie met betrekking tot het vervoer in Diemen.

Kwaliteit leefomgeving: Balans in ruimtegebruik; Een goed gebruik van de ruimte bevordert de leefkwaliteit. Mobiliteit, met name parkeren, neemt veel ruimte in beslag die we kunnen inzetten voor andere doeleinden waarmee we de leefkwaliteit in Diemen kunnen verbeteren.

3. Proces

3.1 Fasering

Het opstellen van de startnotitie vormt de startfase voor het opstellen van de mobiliteitsvisie. De startfase kenmerkt zich door verkenning en vooronderzoek. We geven een aanzet van de inhoud, het proces en de participatie van de mobiliteitsvisie weer.

De verschillende fases lopen gedeeltelijk in elkaar over. We voeren deze fases uit door middel van onderzoek en participatie. Na de vaststelling van de startnotitie door het college van BenW en de raadsvergadering waarin de startnotitie ter consultatie met de raad wordt besproken, start de participatie. We sluiten deze fases uiteindelijk af met het vaststellen van de mobiliteitsvisie door de gemeenteraad.

1. Startfase: Opstellen startnotitie

- Eerste aanzet van inhoud, proces en participatie

> Mijlpaal 1: Vaststelling startnotitie door het college van B&W

> Mijlpaal 2: Ter consultatie in de raad

2. Inventarisatiefase: Wat speelt er in Diemen en directe omgeving?

- Start participatietraject met enquête, bijeenkomsten en interne schouw
- Analyse huidige situatie Diemen
- Analyse beleidsdocumenten

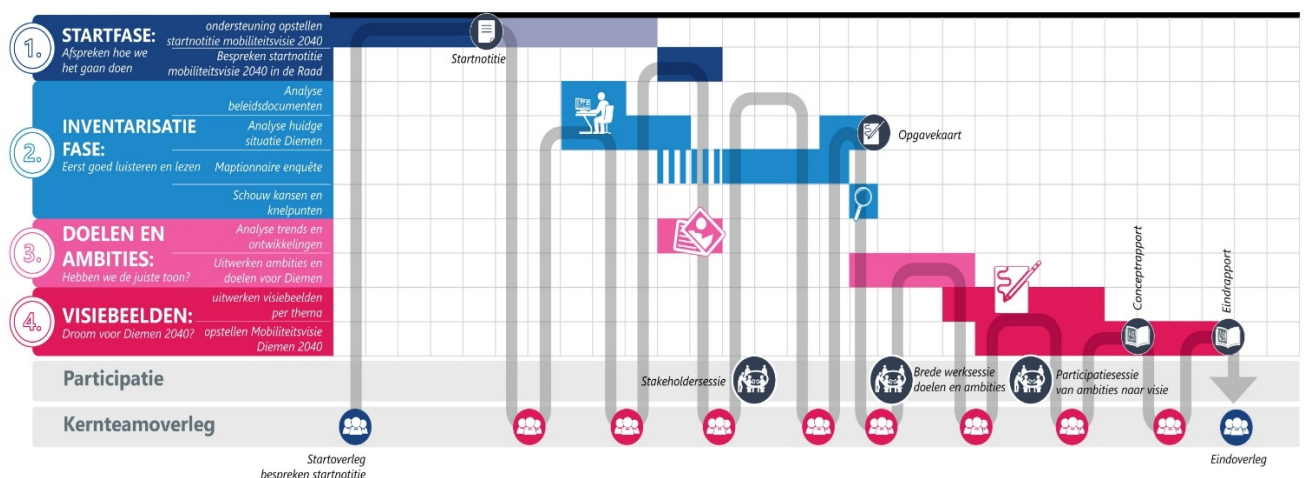
3. Thema's, Doelen & Ambitiesfase:

- Analyse trends en ontwikkelingen
- Intern brede werksessie rond thema's, doelen en ambities
- Opstellen van ambities en doelen voor Diemen
- Participatiesessie met belanghebbenden over doelen en ambities
- Themasessie met de raad

4. Visiefase:

- Uitwerken visiebeelden per thema
- Opstellen ontwerp Mobiliteitsvisie Diemen
- Participatieronde ontwerp Mobiliteitsvisie

> Mijlpaal 3: Vaststelling mobiliteitsvisie door de gemeenteraad



3.1.1 Startfase (Fase 1)

De eerste fase omvat het opstellen van de startnotitie door verkenning en vooronderzoek. We hebben hierbij tot nu toe het volgende gedaan:

- Verkennende gesprekken met interne deskundigen
- Verkennende sessies met kinderraad, jongerenraad en WMO-raad
- Analyseren coalitieakkoord en relevante beleidskaders
- Thematisch onderzoek
- Opstarten interne klankbordgroep
- Interne afstemming met o.a. team communicatie en gebruik van participatiecanvas
- Betrekken van een adviesbureau ter ondersteuning bij het opstellen van de mobiliteitsvisie en het vormgeven van het participatietraject

3.1.2 Verdere verloop (Fase 2, 3 & 4)

Fase 2: Inventarisatiefase

Na vaststelling van de startnotitie starten we het participatietraject. We willen hiermee de eerste weergave van de thematiek toetsen en bijwerken. We willen hiervoor een digitale enquête met Maptionnaire gebruiken om de informatie te verzamelen bij de inwoners en ondernemers. In deze enquête kunnen belanghebbenden opgaves, knelpunten en kansen aangeven die zij ondervinden met betrekking tot mobiliteit in de gemeente.

We organiseren een bijeenkomst waarin alle relevante belanghebbenden de kans krijgen om hun wensen, zorgen en ideeën te delen. Deze sessie gebruiken we om het beeld van de huidige situatie compleet te krijgen. We halen hierbij knelpunten en opgaven op en gaan in gesprek met de belanghebbenden om deze nader te duiden.

Samen met de medewerkers van de gemeente bezoeken we de belangrijkste naar voren gekomen locaties uit de enquête. Door de schouwen op locatie krijgen we een duidelijk beeld van de plaatsen en wat er daar speelt, welke opgaven er liggen en welke kansen er zijn. We analyseren relevante beleidskaders, zoals regionaal beleid, de omgevingsvisie, het Beleidskader Mobiliteit en andere belangrijke beleidsdocumenten. Ook analyseren we de relevante beleidsdocumenten van buurgemeenten. Hiermee wordt duidelijk welke richting de gemeente en de regio op willen gaan en waar de ambities liggen.

We maken ook een kwantitatieve analyse van de feiten en cijfers van Diemen voor het huidige en toekomstige verkeersbeeld. Hiervoor maken we o.a. gebruik van het verkeersmodel van Diemen, aangevuld met beschikbare tellingen, bijvoorbeeld rond verkeersveiligheid, autobezit en economische bereikbaarheid.

Fase 3: Thema's, doelen en ambitiesfase

Na het in kaart brengen van de huidige situatie en na het opstellen van welke opgaven binnen Diemen spelen, komen de ambities en doelen rond mobiliteit in de gemeente aan bod. We werken in deze fase toe naar een mobiliteitsvisie waar de losse beleidsmaatregelen met elkaar samenwerken en elkaar versterken. We organiseren een interne brede werksessie binnen de gemeente waarin we nadenken over de mobiliteitsdoelen en -ambities van de gemeente. We creëren hiermee een integraal beeld van de ambities binnen de gemeente. Zij vormen samen met de opgehaalde informatie uit het participatietraject de basis voor de mobiliteitsvisie.

We organiseren ook een participatiebijeenkomst waarin de resultaten van de eerdere participatie en het onderzoek in fase 2 gepresenteerd worden. We nemen de bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden nogmaals acties mee in het proces waarmee men nogmaals de kans krijgt zich te uiten. We sluiten deze fase af met een themasessie met de raad. We bespreken hierin de uitkomsten van de participatie en het onderzoek met de raad.

Fase 4: Visiefase

In deze laatste fase concretiseren we de visie. Alle opgehaalde informatie komt hier samen waarbij constant de vraag wordt gesteld: *“Wat voor gemeente willen wij zijn?”* Zowel de inbreng van het participatietraject als de doelen en ambities van de gemeente wegen hier sterk in mee. We schetsen visiebeelden waar de gemeente qua mobiliteit tot 2040 naar toe zal werken.

Na het doorlopen van het gehele participatietraject en het finaliseren van de visie, bieden we het college van B&W de ontwerp mobiliteitsvisie aan ter consultatie. We verwerken de input van het college waarna we het opnieuw aanbieden voor besluitvorming. Vervolgens leggen we de ontwerp mobiliteitsvisie minimaal zes weken ter inzage. We stellen een reactienota op en maken waar nodig aanpassing in de mobiliteitsvisie. Ten slotte bieden we de gemeenteraad de mobiliteitsvisie ter vaststelling aan.

3.2 Planning

Deze planning vormt een eerste aanzet voor het verdere verloop van het opstellen van de mobiliteitsvisie. De oplevering en vaststelling van de mobiliteitsvisie staat gepland in de tweede helft van 2024. De exacte planning vanaf de vaststelling van de startnotitie is nog onduidelijk door het vertrek van de beleidsmedewerker Verkeer & Vervoer. Wanneer er opnieuw een beleidsmedewerker Verkeer & Vervoer is (dus een gemeentelijke projectleider) kunnen we de planning met data aanvullen en het project voortzetten.

- Start opstellen startnotitie – februari 2023
- Startnotitie concept gereed – augustus 2023
- Behandeling concept startnotitie – augustus & september 2023
- Startnotitie gereed – september 2023
- Startnotitie aanbieden aan het college – 24 oktober 2023
- Vaststelling startnotitie door het college – 31 oktober 2023
- Startnotitie ter consultatie aan de Raad
- Start fase 2 met enquête, analyse huidige situatie, analyse beleidsdocumenten, schouw en bijeenkomst
- Start fase 3 met analyse trends en ontwikkelingen, brede werksessie, opstellen ambities en doelen en participatiesessies
- Themasessie met de raad over uitkomsten
- Start fase 4 met uitwerken visiebeelden en opstellen ontwerp mobiliteitsvisie
- Ontwerp mobiliteitsvisie concept gereed
- Ontwerp mobiliteitsvisie aanbieden aan het college
- Vaststelling ontwerp mobiliteitsvisie door het college
- Terinzagelegging ontwerp mobiliteitsvisie gedurende zes weken
- Opstellen reactienota en waar nodig aanpassen mobiliteitsvisie
- Mobiliteitsvisie aanbieden aan de raad
- Vaststelling mobiliteitsvisie door de raad

3.3 Kernwaarden organisatie

Het opstellen van de mobiliteitsvisie voeren we uit met oog voor de organisatorische visie en kernwaarden van de gemeente Diemen. Met deze startnotitie tonen wij hierop in te spelen. Met het opstellen van een startnotitie, het betrekken van een adviesbureau en door interne en externe participatie houden wij onder ander rekening met de kernwaarde 'Bewust doen'. We stellen ons leergierig, verbindend en met een openhouding op, met name bij de uitvoering van de participatie.

3.4 Projectorganisatie

Met betrekking tot het bestuurlijke en ambtelijke beleidsproces zijn er vier hoofdrollen:

- Bestuurlijk opdrachtgever: Wethouder J. Prins
- Ambtelijk opdrachtgever: Martin Cornelissen
- Gemeentelijke projectleider: n.t.b.
- Projectleider adviesbureau: Lennert Bonnier

De projectgroep is verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden. De gemeentelijke projectleider neemt hierin de leiding.

- Projectleider Gemeente Diemen - Beleidsmedewerker Verkeer & Vervoer
- Projecteider adviesbureau Goudappel
- Expert mobiliteit en ruimte adviesbureau Goudappel
- Projectondersteuning adviesbureau Goudappel

Om de integraliteit van de mobiliteitsvisie te waarborgen wordt er inhoudelijk afgestemd met de klankbordgroep. Dit zijn interne deskundigen die inbreng leveren vanuit verschillende beleidsdomeinen. De leden in de klankbordgroep worden zowel gezamenlijk als apart benaderd om informatie aan te leveren of af te stemmen. De projecturen (420) worden geborgd in de teamplannen voor 2024.

- Projectleider Gemeente Diemen – Beleidsmedewerker Verkeer & Vervoer – 250u
- Communicatieadviseur – 30u
- Adviseur Verkeerszaken – 20u
- Senior Beleidsadviseur Ruimtelijk Beleid – 20u
- Beleidsmedewerker Duurzaamheid – 20u
- Beleidsmedewerker Economische zaken – 20u
- Stedenbouwkundige – 20u
- Beleidsmedewerker Samenleving – 20u
- Beleidsadviseur Infra – 20u
- Vertegenwoordiging Vervoerregio Amsterdam – Richard Visser

3.5 Financiën

Op het gebied van financiën is er in de programmabegroting 2023 een budget van € 40.000 opgenomen. Om het adviesbureau te kunnen inhuren is er in de programmabegroting 2024 incidenteel extra budget aangevraagd van € 20.000. Met het oog op een gedegen participatietraject is het belangrijk hier tijd en middelen (dus ook geld) aan te besteden.

4. Participatie

4.1 Introductie participatie

Mobiliteit is een belangrijk onderdeel van het dagelijks leven. Mobiliteit heeft raakvlakken met verschillende thema's, zoals bereikbaarheid, verkeersveiligheid, duurzaamheid, gezondheid en inclusiviteit. Het opstellen van een mobiliteitsvisie heeft meerdere redenen. Er komen doorlopend uitdagingen en ontwikkelingen rond mobiliteit op ons af waar we antwoord op willen bieden. We hebben als gemeente op dit moment geen mobiliteitsvisie die ons sturing hierbij geeft. We werken met de Omgevingsvisie 2040 Diemen en het nieuwe Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio. Een mobiliteitsvisie voor Diemen vormt een verdere invulling van deze beleidskaders rond mobiliteit. Een mobiliteitsvisie geeft weer wat wij in grote lijnen willen met mobiliteit in de gemeente. Om die reden is het belangrijk dat belanghebbenden worden betrokken bij het opstellen van de mobiliteitsvisie. Mobiliteit is een complex en technisch onderwerp. Dit vermoeilijkt mogelijk de communicatie en participatie naar belanghebbenden toe.

4.2 Impact mobiliteitsvisie

Op dit moment is het nog onduidelijk wat exact de impact zal zijn van het beleid in de op te stellen mobiliteitsvisie. De mobiliteitsvisie vormt een nadere invulling van de vastgestelde beleidskaders, zoals de Omgevingsvisie 2040 Diemen en het Beleidskader Mobiliteit van de Vervoerregio. Aangezien de mobiliteitsvisie een nadere invulling is van deze beleidskaders, is de richting al enigszins duidelijk.

In het kader voor participatie Voor en Met Diemen onderscheiden we drie participatiecategorieën, namelijk impact, belangen en schaalniveau. De visie zal op het gebied van schaalniveau in ieder geval gelden voor de gehele gemeente. De mobiliteitsvisie gaat in op individuele, collectieve en maatschappelijke belangen. In deze visie geeft de gemeente in hoofdlijnen aan wat zij wil met mobiliteit. De gemeente geeft in dit beleidskader aan wat haar doelstellingen en ambities zijn en hoe ze daar wil komen. We gaan uit van een gemiddelde impact aangezien de mobiliteitsvisie in grote lijnen al ingekaderd is. Daarom stellen we voor dat het college een besluit neemt over de participatie middels deze startnotitie. Het college informeert de raad middels het collegebesluit met Informatie aan de raad. Op een nog nader te bepalen moment wordt de startnotitie ter consultatie besproken in een informatieve raadsvergadering.

Categorie	Klein	Middel	Groot
Impact	Gering	Gemiddeld	Groot
Belangen	Individueel	Collectief	Maatschappelijk
Schaalniveau	Omwonenden/straat	Buurt/Wijk	Gemeente

De raad wordt op meerdere momenten betrokken bij het opstellen van de mobiliteitsvisie. Zo betrekken we de raad in een informatieve raadsvergadering en in een themasessie met de raad om de uitkomsten uit participatie en onderzoek te bespreken. Dit gebeurt voordat de mobiliteitsvisie door het college wordt vastgesteld en ter inzage wordt gelegd. De mobiliteitsvisie zal in ieder geval zes weken (wettelijke eisen) ter inzage worden gelegd zodat belanghebbenden de mogelijkheid hebben reactie te geven. Na deze periode stelt de raad uiteindelijk de mobiliteitsvisie vast. We richten ons op een vaststelling van de visie in de tweede helft van 2024.

4.3 Samenwerking

Voor het opstellen van de mobiliteitsvisie en het participatietraject werken we samen met adviesbureau Goudappel. Gemeente Diemen is verantwoordelijk voor de participatie. Goudappel levert een participatievoorstel aan. Bij elke gelegenheid waar externe partijen betrokken moeten worden of op de hoogte gesteld worden, stemt de projectleider dit af met de communicatieadviseur en de portefeuillehouder.

4.4 Belanghebbenden

We houden bij het opstellen van de mobiliteitsvisie rekening met verschillende belanghebbenden, zoals:

- De gemeenteraad;
- De inwoners;
- De bedrijven;
- De adviesraden (kinderraad, jongerenraad, cliëntenraad en WMO-raad);
- Andere relevante belangengroepen zoals scholen, de fietsersbond, Ondernemend Diemen, etc.;
- Buurgemeenten en andere relevante organisaties zoals het GVB en de Vervoerregio.

Zij worden op verschillende manieren geïnformeerd, geraadpleegd en kunnen in verschillende mate adviseren bij het opstellen van de mobiliteitsvisie.

4.5 Doelstellingen

De doelstellingen van participatie en communicatie bij het opstellen van de mobiliteitsvisie zijn:

- Het informeren en betrekken van belanghebbenden;
- Het inventariseren van belangen;
- Het verzamelen van kansen, knelpunten, ideeën en wensen;
- Het toetsen van doelen en ambities;
- Het creëren van kwaliteitsverbetering van de visie.

4.6 Participatiemiddelen

Het adviesbureau zet in op de doelstellingen met het door hen voorgestelde participatieplan. De aanpak van participatie bespreken we met de communicatieadviseurs van Diemen en voldoet aan de maatstaven voor participatie zoals deze geschetst zijn in het kader van Voor en met Diemen.

We voorzien de volgende participatiemiddelen om in te zetten op de bovenstaande doelstellingen van communicatie en participatie;

- **Bijeenkomsten** met adviesraden, belangengroepen, buurgemeentes en andere relevante organisaties – We schetsen een beeld van de huidige mobiliteitssituatie. We spreken met de verschillende belanghebbenden over welke zorgen, wensen en ideeën er rond mobiliteit in en rond de gemeente zijn.



Resultaat: *Een overzicht van zorgen, wensen en ideeën vanuit verschillende belanghebbenden.*

- **Digitale enquête met Maptionnaire** (ook fysiek op papier mogelijk) voor inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden – Met deze enquête kunnen we breed kennis en inzichten ophalen. Iedereen kan op een kaart aangeven welke locaties men goed en minder goed ervaart op het gebied van mobiliteit. Deze enquête verspreiden we via de informatiekkanalen van de gemeente.

Resultaat: *Een overzicht van aandachtspunten en knelpunten vanuit inwoners, bedrijven en andere belangengroepen.*

- **Interne brede werksessie** – We denken met alle betrokkenen vanuit de gemeente na over de mobiliteitsdoelen en ambities. We maken een integraal beeld dat samen met de informatie uit het participatietraject de basis vormt voor de mobiliteitsvisie.

Resultaat: *Een integraal beeld van de doelen en ambities rond mobiliteit vanuit de gemeente.*

- **Participatiebijeenkomst** met bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden – We gaan dieper in op de thematiek. Met deze bijeenkomst toetsen we bij de belanghebbenden of we op de goede weg zitten en het beeld rond de doelen en ambities compleet hebben.

Resultaat: *Een controle van de doelen en ambities in de visie bij belanghebbenden.*

- **Themasessie met de raad** – We betrekken de raad nogmaals en bespreken de uitkomst van het onderzoek en de participatie.

Resultaat: *De raad is goed geïnformeerd.*

- **Participatieronde bij terinzagelegging** van de mobiliteitsvisie voor alle belanghebbenden – We geven de belanghebbenden de mogelijkheid om een reactie te geven gedurende een periode van minimaal zes weken.

Resultaat: *Inspiraakreacties op de ontwerp mobiliteitsvisie.*

4.7 Communicatiemiddelen

We zetten in eerste instantie in op de informatie- en communicatiekanalen, die de gemeente al gebruikt, om de inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden te informeren over de mobiliteitsvisie en de participatiemogelijkheden, zoals de krant, sociale media en via lokale contacten. Daarnaast maken we gebruik van de middelen van Goudappel, zoals het genoemde Maptionnaire. Mocht dit te weinig respons opleveren, dan zullen we kijken of we een bepaald gebied of een aselecte steekproef bewoners nader betrekken. Ook is het belangrijk om de diverse groepen te informeren over de terinzagelegging en de mogelijkheid om hierop te reageren.